

Preek Bergkerk 19-4-2026

Gemeente van Christus,

Afgelopen week ontvlamde een heftige woordenstrijd tussen de president van het machtigste land op aarde en de geestelijk leider van de Katholieke Wereldkerk.

Leo moet stoppen met het naar de mond praten van radicaal-links, aldus de President, die zichzelf als een Jezus-figuur en een vredesstichter ziet.

Paus Leo antwoordde onderkoelt,

ik denk niet dat de boodschap van het evangelie zo misbruikt mag worden.

Even waan je jezelf in de Middeleeuwen,

toen in Europa de strijd tussen keizers en Pausen werd uitgevochten.

Waarbij de keizer, Hendrik IV zich uiteindelijk genoodzaakt zag

om een boetetocht te ondernemen naar Canossa, waar de Paus verbleef.

De keizer toonde zich bereid om zich aan de Paus te onderwerpen,

maar deze liet hem drie dagen wachten, alvorens hij de keizer ontving.

Laat de president het maar niet horen.

In een tijd waarin autocraten de dienst lijken uit te maken

in een tijd waarin er flagrante leugens als waarheden worden verkocht

in een tijd waarin god voor het karretje van de oorlog wordt gespannen

is het zaak om alert te blijven en weerbaar te worden ...

maar tegelijk roept dat de vraag op, hebben wij nog iets om in te brengen?

Waar kunnen wij dan nog bronnen?

Hoe houden wij het vol om authentiek en hoopvol te leven?

Om zacht te zijn en niet te verharderen,

om elkaar niet veroordelen maar elkaar te dragen.

Waar kunnen wij dan nog bronnen? Wat zou ik willen belijden?

Bij het vertalen en het lezen van de Bijbelteksten van vanmorgen

stapte ik – zo merkte ik bij mijzelf - al heel vlug bij Petrus in het bootje.

Ik ga ook terug! Net als de andere leerlingen, ze vertrekken, ze stappen de boot in. En ze gaan weg!

Weg! Het is een aantrekkelijke mogelijkheid. Zoek het uit! Weg!

Wat zul je ook, je leeft maar één keer. Ik ga vissen.

Maar die nacht vangen ze niets, zo vertelt het verhaal.

Juist in die nacht, zo staat er nadrukkelijk. Juist die nacht, zijn de netten leeg.

Je vlucht in een leegte. Niets om op te halen. En wat nu?

Het evangelie eindigt niet met lege netten, en toch .... het verhaal gaat...

in het vroege morgenlicht is daar iemand op de oever.

Ik word achterna geroepen in het vroege morgenlicht vanaf de oever.

Vanaf de oever van de leegte word ik erbij geroepen.

Ze herkennen hem niet .... Hoe zul je ook...de Opgestane herken je niet,

Wij kunnen uit onszelf de Opgestane niet herkennen, hij is ons wezensvreemd

Hij laat zich kennen. Hij verschijnt.

En die verschijning in het vroege morgenlicht – zo staat het er – is een vraag ...

een vraag om iets voor bij het eten.

De Statenvertaling vertaalt zo mooi met het woordje 'toespijs'.

Er staat al lang een maaltijd op het vuur en hij vraagt of wij daar iets voor kunnen bijdragen.

'Kinderkens hebt gij niet enige toespijs?' Hebben jullie wat om bij te dragen?

Het antwoord is eerlijk en tegelijk onthullend. Sorry, neen! Niets. Lege netten.

Ik heb eigenlijk niet om bij te dragen. Ik heb ook geen idee. Ik tast in het niets. Leeg. Nihil. Doodspoor. Toch klinkt er een aansporing, gooi dan je netten nog eens uit, aan stuurboord niet zomaar willekeurig een andere kant, nee, stuurboord, normaal gaan de netten over bakboord, omdat het roer aan stuurboord zit, doe je dit niet dan wordt de boot stuurloos. Ze worden dus gevraagd iets te doen, tegen hun goede gewoonte in, en om het roer los te laten. .... Zou je dat doen?? ....Ze laten die vreemdeling op de oever in het beginnende morgenlicht hun koers bepalen. Ze laten zich gezeggen. Vreemd eigenlijk, dat ze het doen.

En het verhaal vertelt, de vangst is overweldigend. De evangelist Johannes merkt fijntjes op, dat de leerling die Jezus het meest heeft liefgehad -en dat is natuurlijk Johannes – die vreemdeling op de oever herkent als de Heer. Het is de Heer! En dat Petrus, de loochenaar, zich onbezonnen naakt in de zee werpt en naar de oever zwemt. De andere leerlingen komen met het bootje. Bijzonder is dat er al een kolenvuurtje brandt.

Precies dat woord – kolenvuurtje - is ook gebruikt voor het vuur op de binnenplaats van de hogepriester, waar Petrus ontkende bij Jezus te horen. Dus ... op het vuur van het verraad, van de loochening, ..onze onwil, onze onmacht, ... ligt brood en vis klaar.

In de vroeg christelijke iconografie zijn vis en brood beelden voor Christus.

Hij is er al, in brood en vis, en zijn leerlingen leggen de toespijs erbij.

Jezus neemt het brood en geeft het hun. Ze vieren eucharistie.

Hij geeft zichzelf in de maaltijd te kennen.

Jezus verschijnt 'opgewekt uit de doden'. Weg van de doden.

Weg van de wereld waar het verhaal stopt en stopt waar het leven doodloopt. Niets! Doodspoor!

Dat is de wereld, mijn wereld, onze wereld,

waaruit mensen – in zijn spoor – moeten worden opgevist. Om aan het licht te komen.

Toch...die aantrekkelijke mogelijkheid is er wel, ... om weg te varen,

om niet te weten, om niet te willen weten, om het leven terug te geven. Weg!

Schrijver Willem Jan Otten zegt, het gaat niet zozeer om een overtuigd zijn

of om overtuigd te worden, maar veeleer om een bezwijken. Bezwijken

In de ochtendnevel is er een stem, een woord, een vraag 'heb je wat te eten?'

je gaat door de knieën, naakt werp je je in zee, het is als een bezwijken.

Jullie zijn als mensen die opnieuw zijn geboren, zo hoor ik in de brief die aan Petrus wordt toegeschreven, jullie zijn als mensen die opnieuw zijn geboren niet uit vergankelijk zaad maar uit onvergankelijk zaad, door het levende en blijvende spreken van God.

In diezelfde Petrus brief wordt ook het beeld gebruikt van levende stenen.

'laat uzelf als levende stenen als een huis van de geest opbouwen'.

We worden bepaald bij de communio, bij de gemeenschap.

Mensen leven in een verband, zoals stenen in een verband iets kunnen bouwen.

We kunnen samen meer worden dan de som van de delen.

Het is een paradoxale uitdrukking levende stenen.

Mensen zijn niet de bouwlieden of de architecten, maar de stenen.

Geen dode stenen, die passief ondergaan wat de metselaar wil, levende stenen.

Ik leef in verband, in verband met anderen, en ik realiseer mij dat ik niet de architect ben, maar dat ik op mijn eigen plaats en tijd geroepen ben om een steentje bij te dragen.

En dat steentje ben ikzelf. Ik maak onderdeel uit van een groter verband,

mijn plaats in de gemeenschap is niet alleen ten behoeve van mijzelf,

maar ik heb ook een plaats in de gemeenschap ten behoeve anderen.

Als ik mijn steen uit het verband weghaal, vallen er gaten.

Mijn bijdrage aan dit huis van God is niet dat ikzelf aan het bouwen ga, maar dat ik een levende steen ben waarmee gebouwd kan worden. Het haalt ons wat uit de kramp, bouwen aan de toekomst van de gemeente, bouwen aan de samenleving, betekent je steentje bijdragen. De vorm en richting van dat huis wordt bepaald door het fundament, door een fundamentele steen, een hoeksteen, beeld van Jezus Christus. Het is een merkwaardige hoeksteen enerzijds afgekeurd en ongeschikt verklaard, maar bij God uitverkoren en kostbaar en tot hoeksteen gemaakt.

Gemeente, wat prachtige woorden en beelden klinken er vanmorgen bij de stoel van Petrus. Jullie zijn als mensen die opnieuw zijn geboren, door het levende en blijvende spreken van God.

Ik moet tenslotte denken aan een andere kerkvorst, voor hem geen zetel van Petrus, maar een galg op 9 april 1945 werd hij vermoord, Dietrich Bonhoeffer, ook hij leefde en werkte en sprak onverbloemd en consequent in een tijd van autocraten nam hij het op tegen de Leider, de Führer vanuit het besef in Christus opnieuw geboren te zijn aangesproken door het levende en blijvende spreken van God.

Op de vraag 'wat hebben wij dan in te brengen' antwoordt hij: Het zal een nieuwe taal zijn, volkomen areligieus misschien, maar bevrijdend en verlossend als de taal van Jezus; de mensen zullen ontsteld zijn maar zich gewonnen geven aan haar kracht; een taal van nieuwe rechtvaardigheid en waarheid, een taal die vrede verkondigt tussen God en de mensen en de nabijheid van zijn Rijk. Dat zou ik wel willen belijden. Moge het zo zijn.

Amen